

ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΑΙ ΑΠΕ ΩΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΤΟ 2024

Παναγιώτης Αλ. Παταργιάς

Δρ. Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

[*patargiasp@yahoo.gr*](mailto:patargiasp@yahoo.gr)

Περίληψη

Είναι κοινή διαπίστωση τις τελευταίες δεκαετίες, ότι η ενέργεια αποτελεί το βασικό πυλώνα της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της ευημερίας της σημερινής ανθρωπότητας. Με δεδομένο, ότι τα κοιτάσματα πετρελαίου και λιγνίτη έχουν ορατό τέλος, για το πετρέλαιο σε 40 χρόνια και το λιγνίτη σε 45, οι προσπάθειες στρέφονται στο Φυσικό Αέριο και στις ΑΠΕ, ενώ αρχίζει να εμφανίζεται στην παγκόσμια σκακιέρα και το Υδρογόνο.

Στόχος για όλες τις χώρες της ΕΕ είναι μέχρι το 2050 είναι να γίνουν κλιματικά ουδέτερες, που σημαίνει να σταματήσουν να εκλύουν αέρια του θερμοκηπίου, η να δεσμεύουν από την ατμόσφαιρα ισοδύναμα αέρια με αυτά που εκλύουν.

Η αστική βιωσιμότητα βέβαια και το 2050 θα βασίζεται καθοριστικά στην ενέργεια που θα παράγεται και θα καταναλώνεται. Σήμερα ο τομέας της ενέργειας παράγει το 40% των αερίων του θερμοκηπίου.

Προς το παρόν και για αρκετό διάστημα ΑΠΕ και Φυσικό Αέριο και όσο θα μειώνονται τα πετρελαϊκά και λιγνιτικά αποθέματα, θα είναι η κύριες πηγές παραγωγής ενέργειας.

Η ενέργεια στην Ε.Ε. το 2024 παράγεται κατά 44,7% από ΑΠΕ [7,6 % ηλιακή, 15,9% αιολική, 11,3% υδροηλεκτρική, 4,4% βιομάζα], κατά 32,5% από ορυκτά καύσιμα [15,8% άνθρακας, 19,6% φυσικό αέριο, 1,65% πετρέλαιο, 1,75% άλλα] και 22,85 από πυρηνικούς σταθμούς.

Αντίστοιχα, στην Ελλάδα η ενέργεια παράγεται, σύμφωνα με στοιχεία[ΑΔΜΗΕ 2023] και σε ένα πολυμεταβαλλόμενο ενεργειακό τοπίο, κατά 48% από ΑΠΕ [με υδροηλεκτρικά], 28% από Φυσικό αέριο, 9% από λιγνίτη, 13% από εισαγωγές.

Η Ελλάδα έχει θαλάσσια σύνορα με 6 χώρες, Αλβανία – Ιταλία – Λιβύη – Αίγυπτο – Κύπρο - Τουρκία, στοιχείο που δημιουργεί δύσκολες συνθήκες στην οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών δικαιοδοσίας της, σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα κοιτάσματα Φυσικού Αερίου.

Και ενώ το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας καθορίζει με σαφήνεια τον τρόπο ορισμού των συγκεκριμένων θαλασσίων ζωνών, η εμμονή της Τουρκίας στη μη τήρηση του, αποτελεί τη γενεσιουργό αιτία όλων των όσων συμβαίνουν στην περιοχή.

Λέξεις Κλειδιά: Φυσικό αέριο, ΑΠΕ, βιωσιμότητα, νοτιοανατολική Μεσόγειος

1.ΓΕΝΙΚΑ

Η ενέργεια σήμερα είναι ο βασικός παράγων της βιώσιμης ανάπτυξης κάθε χώρας. Έχει αποδειχθεί, ότι οι εξελίξεις στον ενεργειακό τομέα είναι πολύ δύσκολο να εκτιμηθούν. Σε κάθε περίπτωση η ενέργεια στο μέλλον θα καθορίζεται από τρεις παράγοντες.

1. Ασφάλεια εφοδιασμού, προμήθειας και μεταφοράς
2. Περιβαλλοντικές εξελίξεις
3. Εξέλιξη τεχνολογίας

Το θέμα των ενεργειακών πόρων είχε ήδη ξεκινήσει αρκετές δεκαετίες πριν, αλλά είναι βέβαιον ότι τα τελευταία 60 χρόνια έχει εξελιχθεί σε μείζον παγκόσμιο πρόβλημα, και

κορυφαία επιδίωξη όλων των κρατών, με έμφαση την Ευρώπη, η οποία δεν διαθέτει πρακτικά υδρογονάνθρακες.

Είναι γεγονός ότι πίσω από τις διάφορες πολεμικές επιχειρήσεις ή ειρηνικές συμφωνίες συχνά υπήρχαν οικονομικές βλέψεις και επιδιώξεις σε ενεργειακούς χώρους, ιδιαίτερα των μεγάλων κρατών.

Πρόσφατο παράδειγμα, που έθεσε σε κίνδυνο την παγκόσμια ειρήνη, τα γεγονότα της Συρίας τον Απρίλιο του 2018. Πίσω από όλες τις πολεμικές επιχειρήσεις επί 8 χρόνια, κρύβεται το ενδιαφέρον των μεγάλων δυνάμεων για την εκμετάλλευση και μεταφορά των υδρογονανθράκων της ευρύτερης περιοχής.

Παράδειγμα Ελληνικού ενδιαφέροντος, η τόσο επίκαιρη συνθήκη της Λοζάνης του 1923, που μαζί με την επίλυση εδαφικών διαφορών μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας, υπήρχαν και στοχεύσεις των μεγάλων κρατών της Ευρώπης [Αγγλία- Ιταλία- Γαλλία] για τους υδρογονάνθρακες της Μουσούλης

Έτσι λοιπόν ο εντοπισμός και η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων αλλά και οι αγωγοί μεταφοράς τους στα ευρωπαϊκά κράτη κυριαρχούν τις τελευταίες δεκαετίες. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε, ότι τα παγκόσμια αποθέματα αργού πετρελαίου θα εξαντληθούν σε λίγα χρόνια μετά το 2050 [U.S Geological Survey 2010 πετρελαϊκά και λιγ1 2010].

Κατά συνέπεια η έμφαση δίνεται στο φυσικό αέριο, που μολύνει την ατμόσφαιρα κατά 30-50% λιγότερο από το πετρέλαιο.

Οι διαδρομές που ακολουθούν οι αγωγοί μεταφοράς του φυσικού αερίου και αργού πετρελαίου, αποτελούν μείζονος σημασίας γεωπολιτικές επιλογές, για το λόγο ότι δημιουργούν συνθήκες από τις περιοχές που διέρχονται

1. Εθνικής σταθερότητας
2. Γεωπολιτικής αναβάθμισης
3. Οικονομικής ανάπτυξης

Οι προφανείς ορατές επιδιώξεις σε αυτόν τον πόλεμο, αξιοποίησης και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, καθώς επίσης και η πορεία των αγωγών μεταφοράς τους, κυρίως προς την Ευρώπη είναι:

1. Η προσπάθεια της Ευρώπης για απεξάρτηση από τα Ρωσικά ενεργειακά κοιτάσματα
2. Η επιδίωξη της Ρωσίας να παραμένει ο κύριος παράγων στην εκμετάλλευση και μεταφορά του φυσικού αερίου
3. Η στόχευση του Αμερικανικού παράγοντα στον περιορισμό της Ρωσικής κυριαρχίας στο τομέα του φυσικού αερίου

Σε σχέση τώρα με τη συμβολή του φυσικού αερίου στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι η συμβολή του είναι καταλυτική. Η ευρεία χρήση του συμβάλλει στην υλοποίηση του στόχου της ιστορικής απόφασης του παγκόσμιου συνεδρίου του ΟΗΕ στο Παρίσι το Δεκέμβριο του 2015, που είναι η συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας του πλανήτη μας κάτω από 2° C μέχρι το 2100. Βέβαια η πρόβλεψη του ΟΗΕ για αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού στα 9-10 δις το 2100, από τα 6,8 δις που είναι σήμερα, δημιουργεί μία αβεβαιότητα για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα εκείνη τη χρονική στιγμή.

Παράλληλα σημαντικότητα είναι και η συμμετοχή του φυσικού αερίου στην προστασία της ανθρώπινης υγείας, δεδομένου ότι έχει εκπομπές του οξειδίου του αζώτου, του όζοντος, καθώς και μικροσωματιδίων, στα επιτρεπόμενα όρια, σύμφωνα με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας [Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος Νοέμβριος 2017].

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί, ότι το φυσικό αέριο δεν είναι ακόμη εμπόρευμα, με τον τρόπο που αποτιμώνται σήμερα πετρέλαιο και άνθρακας. Ο λόγος είναι, ότι η τιμή του συναρτάται είτε σε εθνικό είτε σε διεθνές επίπεδο από το κόστος μεταφοράς του.

Όταν δεν υπάρχουν αγωγοί μεταφοράς του, που και αυτοί έχουν πολύ υψηλό κόστος κατασκευής, το φυσικό αέριο απαιτεί τη μετατροπή του σε υγροποιημένο αέριο [LNG], και εγκαταστάσεις υγροποίησης, όπου το αέριο ψύχεται στους - 161 βαθμούς Κελσίου, με πολύ υψηλό κόστος. Αυτήν την περίοδο κατασκευάζεται στη δυτική ακτή της Αυστραλίας παρόμοια εγκατάσταση κόστους 30 δις ευρώ [Paul Wallace. The Banker, Global Financial Intelligence Since 1926, October 2012]

2.ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο τεράστιο ποσόν την 14 Δις δολαρίων θα φθάσει το ετήσιο κόστος από τις συνέπειες της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί η συμφωνία των Παρισίων του 2015 για τη συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας (Paul Wallace. The Banker, Global Financial Intelligence Since 1926, October 2012) κάτω από 2^ο C. Χώρες με μεσαίο-χαμηλό εισόδημα θα υποστούν τις μεγαλύτερες συνέπειες, ενώ χώρες με υψηλό εισόδημα θα υποστούν μικρότερες, λόγω των υποδομών που διαθέτουν. Να σημειωθεί, ότι περισσότεροι από 600 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε περιοχές με υψόμετρο μικρότερο των 10 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας..

Η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα συγκλίνει στο συμπέρασμα, ότι αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 βαθμούς συνεπάγεται άνοδο της στάθμης της θάλασσας κατά 0,52 μέτρα, αύξηση κατά 2 βαθμούς κατά 0,86 μέτρα, ενώ αν δεν συγκρατηθεί η αύξηση κάτω από 2 βαθμούς υπάρχει κίνδυνος η άνοδος να πλησιάσει ακόμη και τα 1,80 μέτρα. Παράλληλα άλλες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής είναι καύσωνες-ξηρασίες πλημμύρες.

Το 2010 ακραία φυσικά φαινόμενα που καταγράφηκαν ήταν

1. Πακιστάν. Πλημμύρες με 1.400 νεκρούς
2. Ρωσία . Πυρκαγιές με άμεσα η έμμεσα 12.000 νεκρούς.

Η Ανταρκτική που έχει το 90% των παγκόσμιων παγετώνων, διατρέχει τον κίνδυνο μέχρι το 2100 να έχουν εξαφανισθεί.

Η άνοδος της θάλασσας, που επηρεάζεται από την την τήξη των παγετώνων και την άνοδο της θερμοκρασίας, θα δημιουργήσει τεράστιες καταστροφές σε Μπαγκλαντές- Αίγυπτο- Νιγηρία, ενώ στην Ελλάδα περιοχές όπως το Μεσολόγγι είναι επίφοβες για σημαντικές επιπτώσεις.

Οι φιλόδοξοι στόχοι της ΕΕ σχετικά με την κλιματική αλλαγή εστιάζονται:

- 1.Στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.
- 2.Στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 27%.

Η κλιματική αλλαγή δεν σημαίνει μόνο αύξηση της θερμοκρασίας, αλλά κυρίως αύξηση των ακραίων φυσικών φαινομένων, όπως καταιγίδες, ανεμοστρόβιλοι, πλημμύρες, ξηρασίες, καύσωνες.

Σε πολλές μεγάλες πόλεις, όπως Πεκίνο, Παρίσι, Σικάγο παρατηρείται το φαινόμενο της μεγάλης έκλυσης μικροσωματιδίων κυρίως σε βιομηχανικές περιοχές, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι βροχοπτώσεις διότι οι ρύποι λειτουργούν ως πυρήνες συμπύκνωσης στα σύννεφα.

Μέσα σε αυτά τα περιβαλλοντικά δεδομένα οι εκπομπές ρύπων από τις πηγές ενέργειας, θα καθορίσουν καταλυτικά την πορεία της κλιματικής αλλαγής. Το πετρέλαιο συνεχώς μειώνεται, ενώ οι καταναλώσεις του αυξάνονται και μάλιστα με μεγάλο ρυθμό. Οι ΑΠΕ, η πυρηνική ενέργεια και κυρίως το φυσικό αέριο καλούνται να καλύψουν τη διαφορά.

Με την εκτεταμένη χρήση φυσικού αερίου σε βιομηχανίες, επιχειρήσεις και καταναλωτές, χτυπάμε την ατμοσφαιρική ρύπανση στην καρδιά του προβλήματος [ΔΕΠΑ. Αθήνα 2017]. Οι χώρες που διαθέτουν αποθέματα υδρογονανθράκων, είναι προφανώς σε πλεονεκτική θέση, διότι πέραν των αποθεμάτων που διαθέτουν, επωφελούνται και από τη

μεγάλη αύξηση της τιμής τους [σχεδόν διπλασιασμός]. Η Ρωσία με τον τρόπο αυτόν, όχι μόνο βελτίωσε τα οικονομικά της, αλλά επανέκτησε και το χαμένο παγκόσμιο γόητρό της.

Σύμφωνα με την Ομάδα Υπεράσπισης του Κλίματος Carbon Brief στην Αμερική [USA Carbon Brief 2017], το φυσικό αέριο συμβάλλει στη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων κατά 50% περισσότερο απ' ό,τι η αιολική ενέργεια και η ηλιακή ενέργεια αθροιστικά. Συγκεκριμένο παράδειγμα αποτελεί η αμερικανική ήπειρος, όπου η μεγαλύτερη χρήση φυσικού αερίου από το 2005 στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, επέφερε μείωση των εκλυόμενων ρύπων στην ατμόσφαιρα κατά 14%.

Είναι γνωστόν, ότι οι μεταφορές φέρουν τη μεγαλύτερη ευθύνη για τους ατμοσφαιρικούς ρύπους. Το φυσικό αέριο αποτελεί το μέσον περιορισμού αυτής της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της ,οι κινητήρες φυσικού αερίου παράγουν 25% λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα από αυτούς της βενζίνης και 35% από αυτούς του πετρελαίου. Υπενθυμίζεται, ότι το διοξείδιο του άνθρακα είναι το κύριο αέριο που προκαλεί το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Παράλληλα οι κινητήρες με φυσικό αέριο επιτυγχάνουν μείωση κατά 95% στο μονοξείδιο του άνθρακα σε σύγκριση με τους βενζινοκινητήρες.

Η ιστορική απόφαση για την κλιματική αλλαγή στο Παρίσι 12ος 2015

Παρίσι, Δεκέμβριος 2015. 195 χώρες συμφωνούν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να συγκρατήσουν την αύξηση της θερμοκρασίας στον πλανήτη μας κάτω από 2°C.

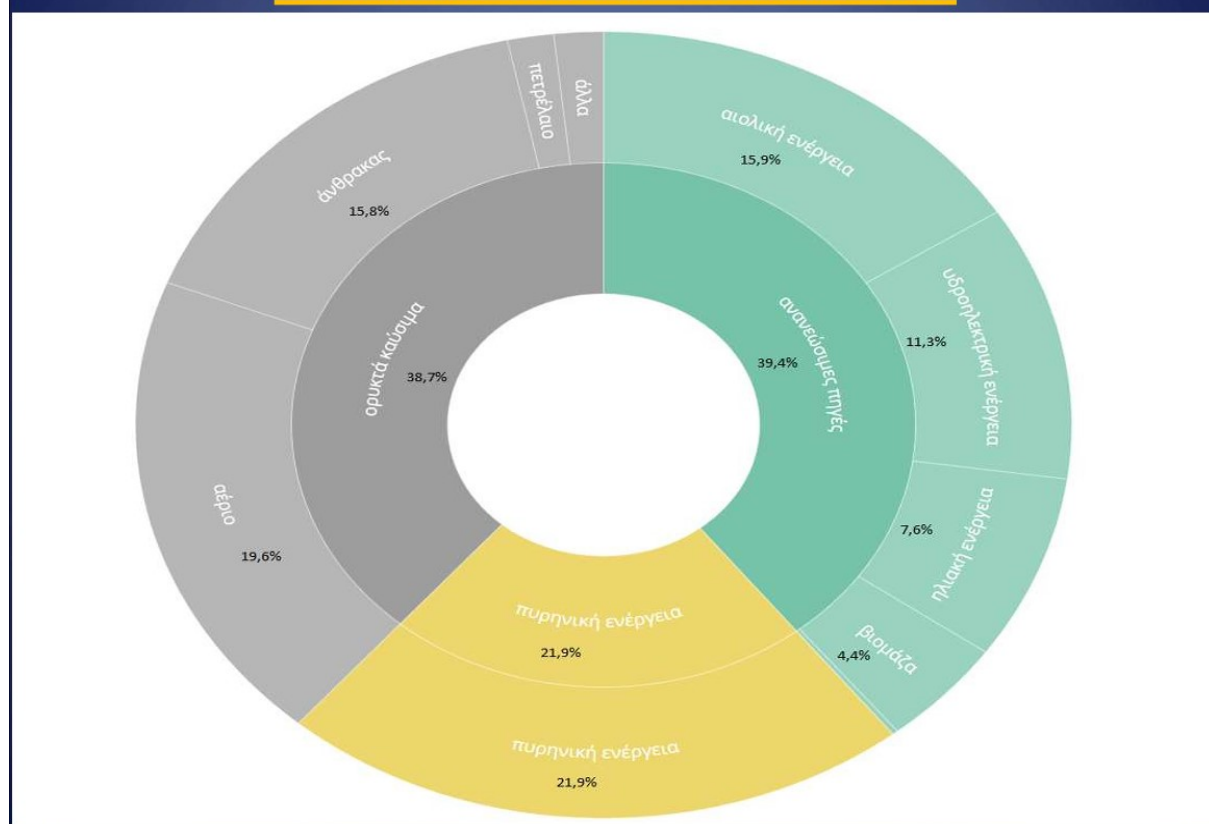
Η συμφωνία ξεκίνησε το 2020 και θα στοχεύει:

- ✓ στον περιορισμό της παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα [άνθρακας-πετρέλαιο].
- ✓ στην ανάπτυξη των ΑΠΕ.
- ✓ σε πολύ μεγάλες ενεργειακές οικονομίες.
- ✓ σε αυξημένη προστασία των δασών.
- ✓ Στις 5-10-16 συμπληρώθηκε η επικύρωση από 72 χώρες από όλο τον κόσμο που εκπέμπουν το 56,75% των αερίων εκπομπών του θερμοκηπίου. Έτσι η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με όσα προβλέπει το κείμενο της συμφωνίας.
- ✓ Αμερική, Κίνα και Ινδία, που αποτελούν τους μεγάλους ρυπαντές επικύρωσαν τη συμφωνία , εκπέμποντας με αυτόν τον τρόπο μήνυμα αισιοδοξίας για την επιτυχία της ιστορικής αυτής προσπάθειας για την ανάσχεση της υπερθέρμανσης του πλανήτη μας.

3.ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΕ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΕ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	
ΣΤΗΝ ΕΕ	
· ΑΠΕ	44,7 % [με υδροηλεκτρικά]
· ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ	32,5%
· ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	22,8%
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
· ΑΠΕ	58,2% [με υδροηλεκτρικά]
· ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ	35,6%
· ΛΙΓΝΙΤΗΣ	6,2%

Πίνακας 1 Παραγωγή ενέργειας

ΣΧΗΜΑ 1**ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΕ****4. ΤΟΥΡΚΙΑ-ΛΙΒΥΗ: ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΖΩΝΩΝ**

Στις 27 Νοεμβρίου 2019, Τουρκία και Λιβύη υπέγραψαν μνημόνιο που καθορίζει την υφαλοκρηπίδα.

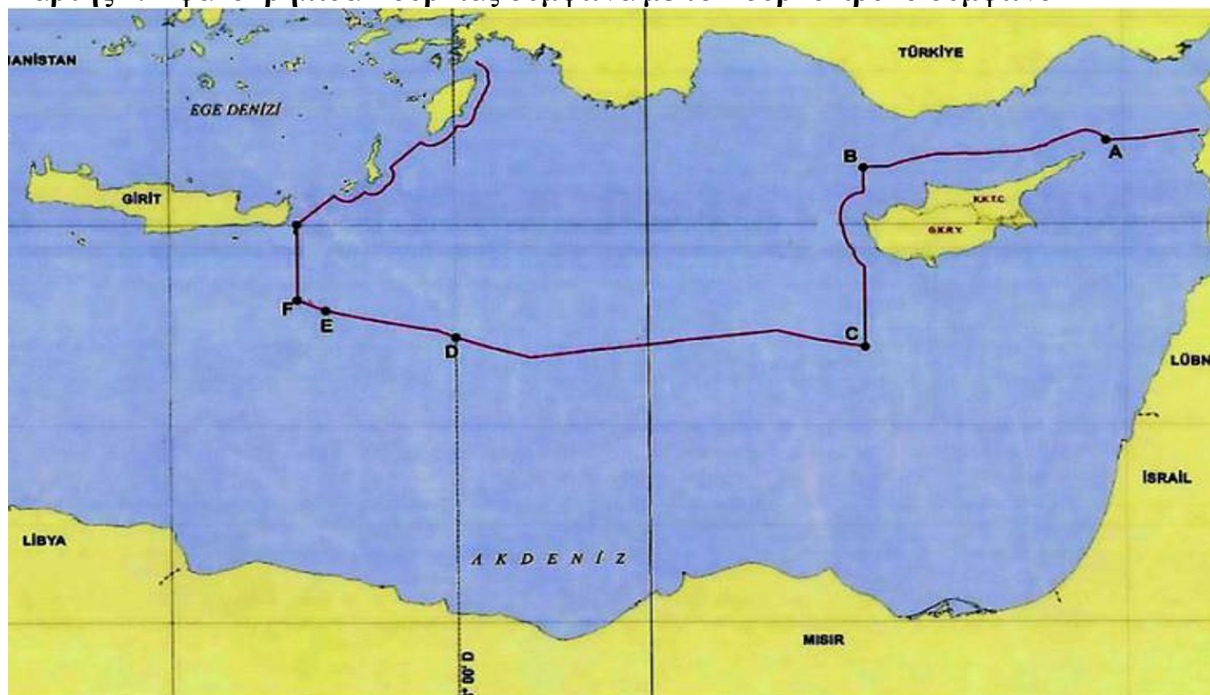
Στις 2 Δεκεμβρίου 2019 δημοσιοποίησαν τον χάρτη 1, στον οποίο παρουσιάζουν την υφαλοκρηπίδα της Τουρκίας¹¹, εξαφανίζοντας το Καστελόριζο, ισχυριζόμενοι ότι νησιά με ασύγκριτα μικρότερη ακτογραμμή σε σχέση με την ακτογραμμή της Τουρκίας δεν έχουν υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ.

Στο συγκεκριμένο χάρτη παρουσιάζονται τα εξής σε σχέση με την Τουρκία:

- Οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ με το ψευδοκράτος των Τουρκοκυπρίων.
- Οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ με την Αίγυπτο με ενδιάμεση γραμμή.
- Οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ με τη Λιβύη, σύμφωνα με το μνημόνιο που υπέγραψαν.
- Οριοθέτηση μονομερώς των θαλασσιών ζωνών με την Ελλάδα.
- Εξαφάνιση του Καστελόριζου από τον χάρτη.

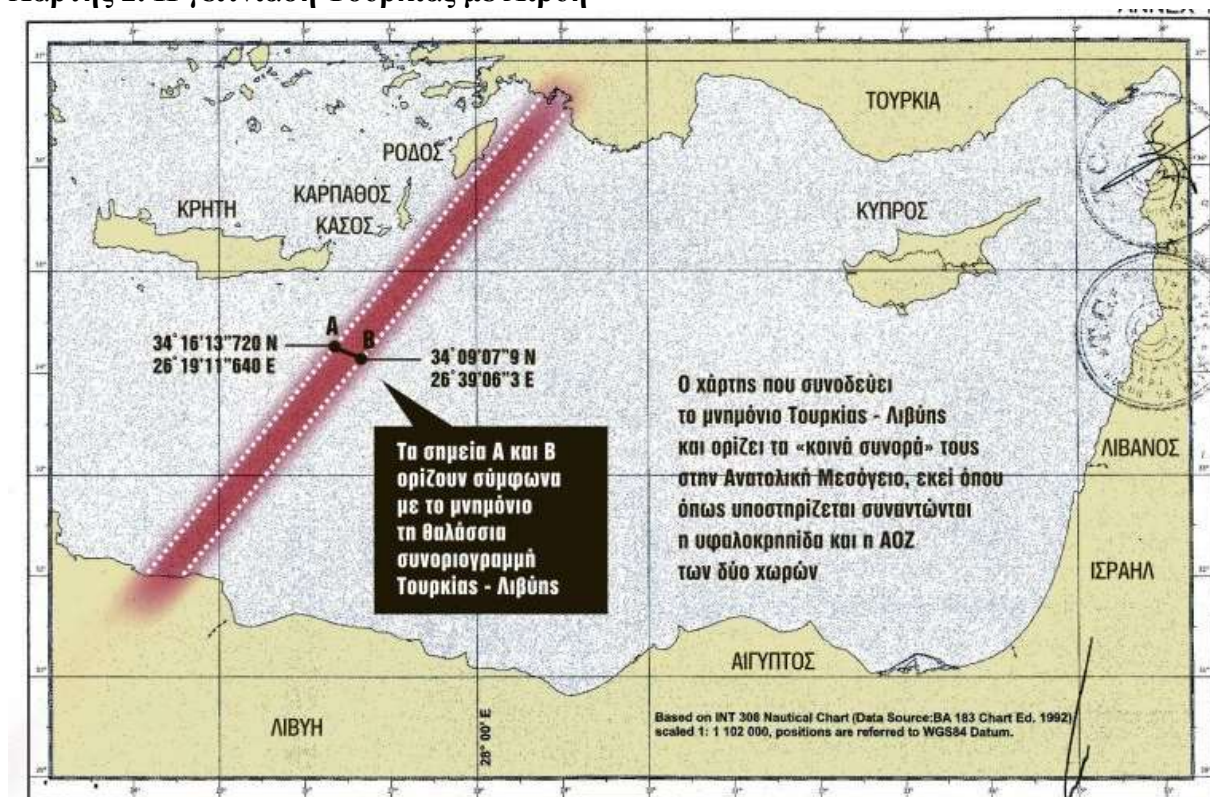
Η συμφωνία αυτή είναι παράνομη με βασικό επιχείρημα, ότι βασίζεται στην παραδοχή, ότι τα νησιά δεν διαθέτουν ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, κάτι που είναι τελείως αντίθετο με το Δίκαιο της Θάλασσας.

Χάρτης 1. Υφαλοκρηπίδα Τουρκίας σύμφωνα με το Τουρκολιβυκό σύμφωνο

Στο χάρτη 2 παρουσιάζεται η γειτνίαση της Τουρκίας με τη Λιβύη όπως συμφωνήθηκε και αγνοώντας το δικαίωμα υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ Καστελόριζου, Ρόδου, Καρπάθου και ανατολικής Κρήτης.

Χάρτης 2. Η γειτνίαση Τουρκίας με Λιβύη

Χάρτης 1 - Υφαλοκρηπίδα Τουρκίας σύμφωνα με το Τουρκολιβυκό σύμφωνο

Χάρτης 2 - Η γειτνίαση Τουρκίας με Λιβύη

5.ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΟRUC-REIS ΠΑΡΑΒΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ

Στις 31 Ιανουαρίου 2020 το Oruc-Reis, συνοδευόμενο από πολεμικά πλοία (χάρτης 3) [Μάνος Χαραλμπάκης», <www.in.gr>, ανάκτηση 3/2/2020] και πιθανώς υποβρύχιο, πέρασε μέσα στην ελληνική υφαλοκρηπίδα.

Χάρτης 3. Πορεία του τουρκικού ερευνητικού σκάφους στην ελληνική υφαλοκρηπίδα

Στις 21 Οκτωβρίου 2020, 24 χρόνια μετά το επεισόδιο στα Ίμια, το τούρκικο πλοίο βρέθηκε σε απόσταση 30 ναυτικών μιλίων [Μάκης Πολάτος», εφημερίδα Θέμα, ανάκτηση 13/8/2020] από το σύμπλεγμα των νησίδων της Μεγίστης (Καστελόριζο-Στρογγύλη και άλλες 12 νησίδες) και 46 ναυτικά μίλια από τη Ρόδο. Σε δύο μάλιστα περιπτώσεις έσπασε και τα 12 ναυτικά μίλια από τις ελληνικές ακτές [www.cnn.greece.gr, ανάκτηση 24/10/2020].

Σημειώνεται ότι η επέκταση των χωρικών υδάτων μίας χώρας από τα 6 στα 12 ναυτικά μίλια είναι, βάσει του Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της θάλασσας (ΟΗΕ Τζακάρτα 1982), [[Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας - Βικιπαίδεια \(wikipedia.org\)](#)] δικαίωμα μονομερούς ενέργειας κάθε χώρας.

6.ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΑΟΖ

Τον Ιούνιο του 2020, ύστερα από προσπάθειες 15 ετών Ελλάδα και Αίγυπτος συμφώνησαν στην οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας, μεταξύ του 26^{ου} και 28^{ου} μεσημβρινού[www.cnn.greece.gr, ανάκτηση 6/8/2020] [(χάρτης 4), αφήνοντας την υπόλοιπη οριοθέτηση για το μέλλον.

Η συγκεκριμένη συμφωνία έχει τα εξής αποτελέσματα.

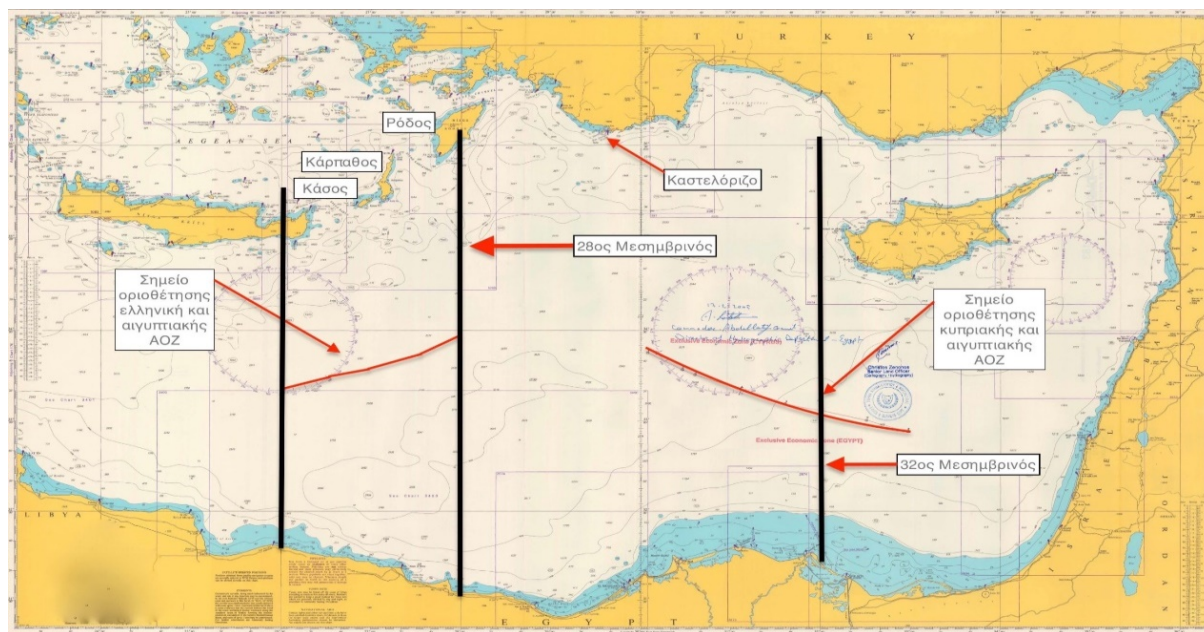
α. Ακυρώνει ουσιαστικά τη συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης για την οριοθέτηση της μεταξύ τους ΑΟΖ-υφαλοκρηπίδας.

β. Δίνει το 45% στην Ελλάδα και το 55% στην Αίγυπτο της ενδιάμεσης θαλάσσιας ζώνης.

γ. Κάνει δεκτή την περιορισμένη επήρεια των ελληνικών νησιών Κρήτης - Ρόδου - Κάσου - Καρπάθου.

δ. Για το μικρό κομμάτι της Κρήτης που περιλαμβάνεται στη συμφωνία η επήρεια της ΑΟΖ είναι στο 90% (αυτό σημαίνει το 90% από τη μέση γραμμή μεταξύ των δυο ακτών).

Χάρτης 4. Χάραξη ΑΟΖ Ελλάδας - Αιγύπτου

Σημειώνεται ότι ο κύριος όγκος της Κρήτης δεν συμπεριελήφθη στη συμφωνία, η οποία τελικά περιέλαβε μόνο τις ακτές του μακρύ γιαλού της Ιεράπετρας και το κάβο-σίδηρο της Σητείας [Γ.Γεωργακάκης, www.hania.news.gr, ανάκτηση 28/10/2020]

7.ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΙΤΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΑΟΖ

Στις 9 Ιουνίου 2020 υπεγράφη η συμφωνία μεταξύ Ελλάδας- Ιταλίας για τον καθορισμό της ΑΟΖ [www.ieidiseis.gr, ανάκτηση 13/6/2020].

Χάρτης 5. Χάραξη ΑΟΖ Ελλάδας - Ιταλίας

Η οριοθέτηση της ΑΟΖ συμπίπτει με αυτήν της υφαλοκρηπίδας την οποίαν οι δύο χώρες είχαν υπογράψει το 1977 και η οποία στηρίζεται στο Δίκαιο της Θάλασσας. Η συμφωνία προβλέπει τα εξής:

- α. Επιβεβαίωση της οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών σύμφωνα με το 1977.
- β. Διατήρηση αλιευτικού δικαιώματος της Ιταλίας [Θοδωρής Καρυνώτης, www.tvxs.gr, ανάκτηση 3/11/2020] στην περιοχή 6-12 μίλια, όταν η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ναυτικά μίλια, κύριο σημείο διαφωνίας των δύο χωρών μέχρι σήμερα.
- γ. Αποδοχή από πλευράς Ιταλίας του δικαιώματος των νησιών να έχουν θαλάσσιες ζώνες.
- δ. Αποδεκτή η μειωμένη επήρεια ΑΟΖ στο συγκρότημα των Διαποντίων νήσων, 75% στους Οθωνούς και 50% στις Στροφάδες.

Τα Διαπόντια νησιά είναι σύμπλεγμα 11 μικρών ελληνικών νησιών, με μεγαλύτερα τους Οθωνούς με 392 κατοίκους, την Ερεϊκούσα με 496 κατοίκους και το Μαραθάκι με 329. Οι Στροφάδες είναι σύμπλεγμα δύο μικρών νησιών.

8.Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΟΖ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΟΖ

Η πλήρης επήρεια των νησιών της Ελλάδας στην οριοθέτηση της ελληνικής ΑΟΖ, τετραπλασιάζει τη θαλάσσια έκταση στην οποίαν η χώρα μας μπορεί να ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα.

Για την Ελλάδα είναι καθοριστικής σημασίας η αναγνώριση πλήρους επήρειας ΑΟΖ στο συγκρότημα του Καστελόριζου και ιδιαιτέρως της ανατολικότερης νησίδας της Στρογγύλης [Ν.Σταμπολής, www.energa.gr, ανάκτηση 27/7/2018] διότι μόνον έτσι θα υπάρξει συνέχεια της ελληνικής ΑΟΖ με την κυπριακή, (χάρτης 6). Η συνέχεια αυτή θα μπορεί να χρησιμοποιείται για τη διέλευση αγωγών υδρογονανθράκων μεταξύ Μέσης Ανατολής και Ευρώπης. Σήμερα αυτή η επικοινωνία ελέγχεται κυρίως από την Τουρκία, μέσω στεριάς και θάλασσας. Το στοιχείο αυτό ενισχύει σε μεγάλο βαθμό τη γεωπολιτική θέση της Ελλάδος, στα πλαίσια των ενεργειακών διεργασιών στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, απομειώνοντας συγχρόνως τη θέση της Τουρκίας.

Βιβλιογραφία - Αναφορές

- U.S Geological Survey 2010, πετρελαϊκά και λιγνίτη. U.S Geological Survey 2010
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος Νοέμβριος 2017
Paul Wallace. The Banker, Global Financial Intelligence Since 1926. October 2012
ΔΕΠΑ. Αθήνα 2017
USA Carbon Brief 2017
www.naftemporiki.gr, ανάκτηση 3/12/2019.
Αλέξανδρος Γεννηματάς» Γ.Γ ΥΠΕΞ, ανάκτηση 6/12/2019
Μάνος Χαραλμπάκης, www.in.gr, ανάκτηση 3/2/2020.
Μάκης Πολάτος, εφημερίδα Θέμα, ανάκτηση 13/8/2020.
www.cnn.greece.gr, ανάκτηση 24/10/2020.
ΟΗΕ Τζακάρτα 1982, Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας - Βικιπαίδεια (wikipedia.org), ανάκτηση 6/12/2019.
www.cnn.greece.gr, ανάκτηση 6/8/2020
Γ.Γεωργακάκης, www.hania.news.gr, ανάκτηση 28/10/2020.
www.ieidiseis.gr, ανάκτηση 13/6/2020.
Θοδωρής Καρυώτης, www.tvxs.gr, ανάκτηση 3/11/2020.
Ν.Σταμπολής, www.energa.gr, ανάκτηση 27/7/2018.